

Sag C-184/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

28. april 2020

Forelæggende ret:

Vilniaus apygardos administracinis teismas (Litauen)

Afgørelse af:

31. marts 2020

Sagsøger:

OT

Sagsøgt:

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (den centrale etiske kommission)

Hovedsagens genstand

Offentligt ansatte personers pligt til i henhold til national ret at angive private interesser. Offentliggørelsen af oplysninger vedrørende erklæringer på internettet. Eventuel tilsidesættelse af retten til respekt for privatlivet.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af artikel 6, stk. 1, litra e), sammenholdt med artikel 6, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (herefter »forordningen«) og af forordningens artikel 9, stk. 1, sammenholdt med forordningens artikel 9, stk. 2, litra g), i lyset af artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

Præjudicielle spørgsmål

1) Skal den betingelse, der er fastsat i forordningens artikel 6, stk. 1, litra e), hvorefter behandling skal være nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, henset til kravene i forordningens artikel 6, stk. 3, herunder kravet om, at medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges, og ligeledes henset til chartrets artikel 7 og 8, fortolkes således, at der i national ret ikke kan fastsættes krav om videregivelse af private interesser og disse erklærings offentliggørelse på webstedet for den dataansvarlige, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (den øverste etiske kommission), hvorved alle personer med adgang til internettet gives adgang til disse oplysninger?

2) Skal forbuddet mod behandling af særlige kategorier af personoplysninger i forordningens artikel 9, stk. 1, under hensyntagen til de betingelser, der er fastsat i forordningens artikel 9, stk. 2, herunder betingelsen i denne bestemmelses litra g), om at behandling skal være nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, skal respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikre passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, ligeledes henset til chartrets artikel 7 og 8, fortolkes således, at der i national ret ikke kan fastsættes krav om videregivelse af oplysninger vedrørende erklæringer om private interesser, der kan videregive personoplysninger, herunder oplysninger, som giver mulighed for at fastslå en persons politiske holdninger, fagforeningsmæssige tilhørsforhold, seksuelle orientering og andre personlige oplysninger, og disse oplysningers offentliggørelse på webstedet for den dataansvarlige, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, hvorved alle personer med adgang til internettet gives adgang til disse oplysninger?

Anførte EU-retlige forskrifter

Artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, 1., 2., 4., 26., 39., 51., 85. og 154. betragtning til samt artikel 4, stk. 1, artikel 6, stk. 1, litra c) og e), artikel 6, stk. 3, og artikel 9, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (general forordning om databeskyttelse) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

Anførte nationale forskrifter

Artikel 1, artikel 2, stk. 1, artikel 3, stk. 2, artikel 4, stk. 1, artikel 5, artikel 6, stk. 1, artikel 10, stk. 1 og 2, og artikel 22 i Republikken Litauens lov om koordinering af offentlige og private interesser i den offentlige forvaltning

(herefter »loven«) (i den affattelse, der var gældende fra den 1.1.2018 til den 18.12.2019).

Kortfattet fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Den 6. marts 2018 anlagde sagsøgeren sag ved Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius) med påstand om, at det fastslås, at den af Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (den øverste etiske kommission, herefter »den etiske kommission«) truffe afgørelse af 7. februar 2018 om, at sagsøgeren havde overtrådt lovens artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 1 (forpligtelsen til at angive private interesser), ved ikke at have fremlagt en erklæring om private interesser i overensstemmelse med den herved indførte procedure, er ulovlig, og at den annulleres.
- 2 Sagsøgeren er direktør for den offentlige institution QP, som er aktiv på miljøbeskyttelsesområdet (herefter »QP«). QP har deltaget i offentlige udbudsprocedurer og har modtaget støtte fra Republikken Litauens budget til gennemførelsen af visse projekter omfattet af Den Europæiske Unions LIFE-program.

De væsentligste argumenter, der er anført af hovedsagens parter

- 3 Sagsøgeren har gjort gældende, at han ikke er omfattet af lovens bestemmelser om pligten til at angive private interesser. Han har som QPs direktør ikke nogen forvaltningsmæssige beføjelser. QPs grundlæggere og medlemmer er privatpersoner. Der er ikke delegeret opgaver fra statslige eller kommunale institutioner til QP. QP fungerer som en ikke-statslig organisation uafhængigt af myndighederne.
- 4 Ifølge sagsøgeren har den etiske kommission på urimelig vis sidestillet ham med en person, som er ansat i den offentlige forvaltning og har administrative beføjelser.
- 5 Sagsøgeren har gjort gældende, at indholdet af erklæringen om private interesser og dens nærmest betingelsesløse offentliggørelse (på den etiske kommissions websted) i bund og grund forpligter en angiver til ikke blot at videregive dennes personoplysninger, men også andre personers personoplysninger, hvorved retten til privatlivets fred tilsidesættes.
- 6 Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse. Sagsøgte har gjort gældende, at personer, der opfylder følgende betingelser, ligeledes betragtes som ansatte i den offentlige forvaltning i henhold til loven (artikel 2, stk. 1): 1) personer, som er ansat i offentlige institutioner; 2) de offentlige institutioner finansieres over Litauens nationale eller kommunale budget og midler; 3) disse personer har fået pålagt administrative beføjelser. Sagsøgte har gjort anført, at sagsøgeren opfylder

alle disse betingelser. Denne har forklaret, at administrative beføjelser ikke nødvendigvis blot er offentlige, eksterne (en regeringsrepræsentants opgaver), men også interne beføjelser, som personer, der har ledende stillinger i virksomheder, institutioner og organisationer, har fået tildelt, uanset om de har fået pålagt beføjelser inden for den offentlige forvaltning. Administrative beføjelser er forbundet med tilsynet med foretagendets aktiviteter, kontrollen med det arbejde, som underordnede udfører, og dets organisation, finansiell styring osv. Sagsøgeren er tildelt administrative beføjelser i QP. Han er den eneste i QPs direktion; QPs aktiviteter finansieres løbende af Den Europæiske Unions strukturfonde og af midler fra Republikken Litauens budget; sagsøgeren skal derfor angive private interesser.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 7 Ifølge chartrets artikel 7 har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation. Ifølge chartrets artikel 8 har enhver ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende. Disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet ved lov fastsat berettiget grundlag. Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører den pågældende, og til berigtigelse heraf.
- 8 Forordningens artikel 6, stk. 1, fastsætter betingelserne for personoplysningers lovlige behandling. Sådanne betingelser omfatter følgende: behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige (litra c)); behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt (litra e)).
- 9 Forordningens artikel 6, stk. 3, fastsætter, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c) og e), skal fremgå af: a) EU-retten eller b) medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e), være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i forordningen, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer af oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.

- 10 I forordningens artikel 9, stk. 1, bestemmes det, at behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt.
- 11 Forordningens artikel 9, stk. 2, fastsætter betingelserne for, hvornår stk. 1 ikke finder anvendelse. Sådanne betingelser omfatter bl.a. betingelsen om, at behandling skal være nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, skal respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikre passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser (litra g)).
- 12 Loven (artikel 10, stk. 1) fastlægger hvilke personers oplysninger, der skal være offentligt tilgængelige, og offentliggøres på den centrale etiske kommissions websted i overensstemmelse med den fastlagte procedure. Listen over disse personer omfatter ledere af offentlige institutioner, som finansieres over Litauens nationale eller kommunale budget og midler.
- 13 En erklæring om private interesser (lovens artikel 6, stk. 1) indeholder principielt personoplysninger vedrørende de deri omhandlede personers privatliv: personoplysninger (navn, efternavn, ansættelsessted, funktioner) om angiveren og dennes ægtefælle, samlever eller partner ud fra hvilke oplysninger om visse aspekter af personens privatliv (civilstand, seksuel orientering osv.) kan identificeres, oplysninger om modtagne gaver og transaktioner, som disse personer har foretaget, ud fra hvilke visse detaljer om angiverens og dennes ægtefælle, samlever eller partners liv kan identificeres, dvs. genstande, interesser, fritidsinteresser, livsstil, finansiel situation osv., oplysninger om nærtstående personer eller personer, som kender den pågældende, eller oplysninger, som vil kunne føre til en interessekonflikt og vil kunne synliggøre det personlige forhold mellem angiveren og dennes ægtefælle, samlever eller partner samt det personlige forhold mellem de personer, som skal angives, og angiveren og dennes ægtefælle, samlever eller partner.
- 14 Personoplysninger, som er indeholdt i en erklæring om private interesser, udgør en integrerende del af en persons privatliv, og deres videregivelse kan være i strid med personens ret til privatlivets fred og kan påvirke den pågældendes sikkerhed, dvs. videregivelsen af sådanne oplysninger kan udgøre en fare for personens liv og helbred, den pågældendes øvrige rettigheder og friheder og forårsage andre negative konsekvenser for den pågældende.
- 15 Angiveren er forpligtet til ikke blot at videregive sine egne personoplysninger, men også andre personers personoplysninger, vel vidende, at sådanne oplysninger vil blive offentliggjort på den etiske kommissions websted og derfor i princippet vil blive tilgængelige for et ubegrænset antal personer og potentielt anvendt til

forskellige formål. Lovens undtagelser (artikel 10, stk. 2) beskytter ikke personoplysninger, da de lader muligheden stå åben for, at angiveren og andre personer kan identificeres, og at offentliggjorte oplysninger, som ikke er omfattet af undtagelserne, kan forbindes med disse personer.

- 16 Loven har primært til formål at værne om åbenhedsprincippet ved udførelsen af offentlige opgaver og i beslutningstagningen med hensyn til gennemførelsen af samfundets interesser (artikel 1).
- 17 Den Europæiske Unions Domstol (herefter »Domstolen«) har fastslået, at åbenhedsprincippet i artikel 1 TEU, artikel 10 TEU og i artikel 15 TEUF giver borgerne bedre mulighed for at deltage i beslutningsprocessen og sikrer forvaltningen en større legitimitet, effektivitet og gør den mere ansvarlig over for borgerne i et demokratisk system (jf. Domstolens dom af 6.3.2003, *Interporc mod Kommissionen*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, præmis 39, og af 29.6.2010, *Kommissionen mod Bavarian Lager*, C-28/08 P, EU:C:2010:378, præmis 54). Domstolen har endvidere fastslået, at beskyttelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivet på EU-plan kræver, at undtagelserne fra og begrænsningerne af beskyttelsen af personoplysninger holdes inden for det strengt nødvendige (jf. dom af 21.12.2016, *Tele2 Sverige og Watson m.fl.*, C-203/15 og C-698/15, EU:C:2016:970, præmis 96, og af 27.9.2017, *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, præmis 112).
- 18 Ifølge Domstolens praksis er institutionerne, inden de udbreder oplysninger om en fysisk person, forpligtede til at foretage en afvejning mellem Unionens interesse i at sikre åbenhed omkring sin virksomhed og indgrebet i de rettigheder, der er anerkendt i chartrets artikel 7 og 8. Formålet om åbenhed er dog ikke tillagt en automatisk forrang for beskyttelsen af personoplysninger, selv om der er vigtige økonomiske interesser på spil (jf. dom af 9.11.2010, *Volker und Markus Schecke*, C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662, præmis 85).
- 19 Selv om den ved loven indførte forpligtelse til at give oplysninger (herunder oplysninger om en persons privatliv) er forbundet med omstændigheder, der kan påvirke afgørelser truffet under udførelsen af officielle pligter, er den forelæggende ret overbevist om, at forekomsten af de nævnte omstændigheder ikke i sig selv er ensbetydende med, at sådanne oplysninger har offentlig interesse og skal offentliggøres. Sådanne oplysninger kan derimod afsløre følsomme personoplysninger (såsom oplysninger om papirløst samliv, samliv med en person af samme køn osv.), hvilket der ikke er noget socialt behov for at offentliggøre, og som kan volde personen betydelige problemer i dennes privatliv.
- 20 Det er den forelæggende rets opfattelse, at videregivelsen af de givne omstændigheder på internettet ikke er nødvendig for at sikre opfyldelsen af det formål, som loven forfølger, dvs. gennemførelsen af åbenhedsprincippet i den offentlige forvaltning. Afgivelsen af sådanne oplysninger kun til de i loven angivne enheder (artikel 5) samt de kontrolopgaver, som disse enheder er tildelt (artikel 22), herunder de kontrolopgaver, som henhører under en særlig institution

– Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (den øverste etiske kommission) – er tilstrækkelige foranstaltninger til at sikre, at lovens formål opfyldes.

- 21 Den forelæggende ret er i tvivl om den i loven fastsatte regel, hvorefter oplysninger vedrørende private erklæringer skal være offentligt tilgængelige og skal offentliggøres, er forenelig med de nævnte bestemmelser i chartret og i forordningen samt med Domstolens praksis.

ARBEJDSDOKUMENT